Fernando Morais

Paulo Coelho

Bir Savaşçının Yaşamı

BİYOGRAFİ

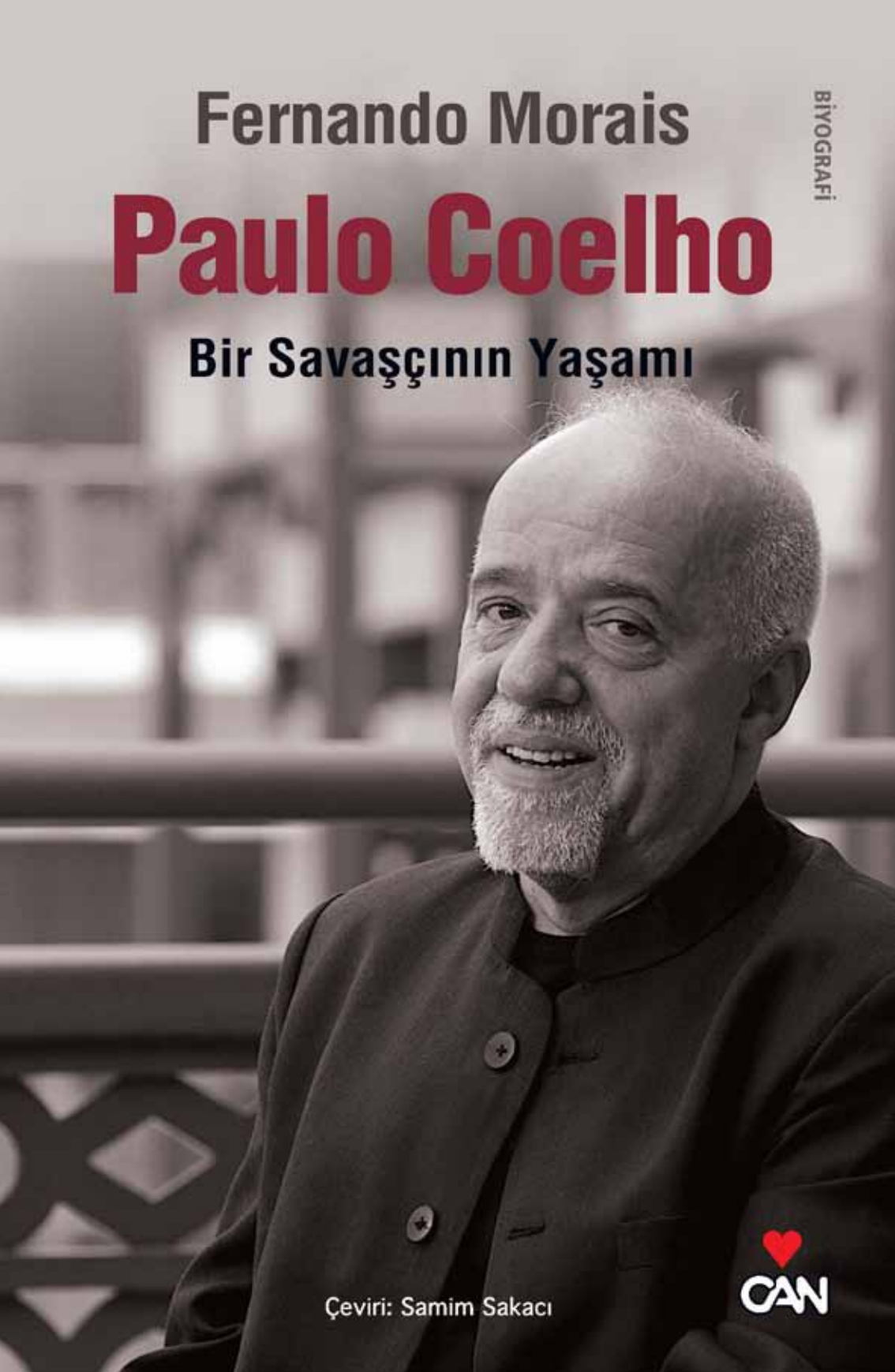

Çeviri: Samim Sakacı

CAN

Can Yayınları
Bu tanıtım kopyası
Can okurları için
özel olarak hazırlandı.
Can Yayınları

FERNANDO MORAIS

PAULO COELHO
Bir Savaşçının Yaşamı

–Paulo Coelho Biyografisi–

Can Yayınları 2014

O Mago, Fernando Morais
© 2008, Fernando Morais
© 2011, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.
Bu eserin Türkçe yayın hakları Sant Jordi Asociados (Barselona, İspanya) aracılığıyla alınmıştır.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ekim 2011
Bu kitabın 1. baskısı 5 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Ayça Sabuncuoğlu

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak baskı: Çetin Ofset
İç baskı ve cilt: Şefik Matbaası

ISBN 978-975-07-1380-4

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
www.canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com

FERNANDO MORAIS

PAULO COELHO

Bir Savaşçının Yaşamı

–Paulo Coelho Biyografisi–

Türkçesi

Samim Sakacı

FERNANDO MORAIS, 1946'da Brezilya'nın Mariana kentinde doğdu. Latin Amerika'daki çağdaş biyografi yazarlarının en önemlilerinden biri olan Morais, biyografiyi Brezilya'da çok popüler bir yazın türü niteliğine kavuşturdu. 1961' den bu yana gazetecilik yapan Morais, *Jornal da Tarde* ve *Revista Veja* gibi önde gelen gazetelerde yayın yönetmenliği yaptı. Kitapları 21 dile çevrilen ve 2 milyondan fazla satan yazar, 3 kez Esso Ödülü'nü, 4 kez de gazetecilik dalında verilen Abril Ödülü'nü aldı. Nazi toplama kampında ölen aktivist Olga Benrio'nun *Olga* adlı biyografisi aynı adla sinemaya uyarlandı ve 2005 En İyi Yabancı Film Oscarı'na aday oldu. Fernando Morais aynı zamanda Brezilya Parlamentosu'nda milletvekilliği yapmış ve São Paulo Eyaleti'nde Kültür ve Eğitim Bakanı olmuş ünlü bir politikacı ve aktivisttir. Görüşleri kendi ülkesinde de, diğer Güney Amerika ülkelerinde de büyük tartışmalara yol açmıştır.

Yine bir Rubicon geçişinde yoldaşım olan
Marina için

2000 yılında dünyanın sonu gelmezse, belki de Paulo Coelho'nun yapıtlarına duyulan hayranlığın sonu gelir.

Wilson Martins, edebiyat eleştirmeni,
Nisan 1998, *O Globo*

Brezilya, Rui Barbosa'dır, Euclides da Cunha'dır, ama aynı zamanda Paulo Coelho'dur. Ne onun okuruyum ne de hayranı, ama Coelho çağdaş Brezilya yaşamının bir gerçeği olarak kabullenilmek durumundadır.

Wilson Martins, Temmuz 2005, *O Globo*

İçindekiler

1. Bugünkü Paulo: Budapeşte-Prag-Hamburg-Kahire 15
2. Çocukluk dönemi 55
3. Öğrencilik yılları 67
4. İlk oyun, ilk aşk 89
5. Dr. Benjamim'le ilk karşılaşma 109
6. Batatinha'nın sahneye adım atışı 125
7. Klinik Zindanı Baladı 142
8. Şok tedavisi 153
9. Büyük firar 168
10. Vera 186
11. Marihuana yılları 199
12. Amerika'yı keşfetme 217
13. Gisa 229
14. Şeytan ile Paulo 245
15. Paulo ile Raul 257
16. Değişik türde bir Şeytan 274
17. Paulo Şeytan'la bozuşuyor 289
18. Cissa 305
19. Londra 322
20. Christina 346
21. Jean'la ilk karşılaşma 358
22. Paulo ile Christina – Yayıncılar 369

23. Santiago Yolu 390
24. *Simyacı* 401
25. Eleştirmenlerin tepkisi 416
26. Yabancı ülkelerdeki başarı 431
27. Dünyaya nam salmak 448
28. "Ölümsüz"leşmek 465
29. *Zâhir* 485
30. Bir milyon kitap satışı 496

Paulo Coelho hakkında bilgiler 509
Teşekkür 513

1

Bugünkü Paulo: Budapeşte-Prag-Hamburg-Kahire

2005 Mayısı'nın kurşuni, kasvetli bir akşamüstü, kocaman, beyaz, Fransız Havayolları'na ait Airbus A600'ün tekerlekleri Budapeşte'deki Ferihegy Havalimanı'nın ıslak pistine yavaşça değdi. Güney Fransa, Lyon'dan kalkan uçağın iki saatlik seferi böylece sona erdi. Uçağın kabininde, hostes, yolculara Macaristan'ın başkentinde yerel saatin 18.00, hava sıcaklığının da 8°C olduğu bilgisini verdi. Business Class'ın ön sırasında, pencere yanında kemerini hâlâ çözmeden oturan siyah tişörtlü adam başını kaldırdı, karşısındaki plastik duvarın ötesinde görünmeyen bir noktaya dikti gözlerini. Diğer yolcuların meraklı bakışlarını fark etmeksizin, gözlerini hep o noktada tutarak sağ elinin ortaparmağıyla işaretparmağını bir şeyi kutsarcasına öne uzatıp bir an hiç kıpırdamadan öylece durdu.

Uçak durduktan sonra ayağa kalktı, el bagajı dolabından çantasını aldı. Baştan aşağı siyahlar içindeydi – keten botlar, kot pantolon ve tişört. (Bir ara birisi, gözlerindeki o şeytansı parıltı olmasa onun pekâlâ rahip sanılacağını söylemişti.) Yine siyah olan yün ceketinin üzerindeki minik bir ayrıntı, öteki yolculara –en azından Fransız olanlara– yol arkadaşlarının öyle sıradan bir ölümlü olmadığını kanıtlıyordu; çünkü yaka klapasındaki, bilgisayar çipinden biraz büyükçe, kırmızı kabartmalı altın iğne, onun Légion d'Honneur Nişanı sahibi olduğunu gösteriyordu. İlk kez 1802'de Napoléon Bonaparte tarafından ihdas edilen ve sadece cumhurbaşkanlarının kişisel isteği üzerine verilen bu unvan, Fransız madalyaları içinde en çok imrenilen nişandır. Ancak, uçaktaki yolcuya Jacques Chirac tarafından verilmiş olan bu ödül, onun dikkat çeken tek özelliği değildi. Kısa kesilmiş, seyrelmeye başlamış, kırlaşmış saçları, ensesinde yaklaşık 10 santim uzunluğunda küçük

bir atkuyruğuyla son buluyordu. *Sikha* denilen bu atkuyruğu Brahmanların, dindar Hinduların ve Hare Krishna keşişlerinin saç modelidir. Yolcunun kır bıyığı ve keçisakalı, belirgin hatlı, ince yapılı, güneş yanığı yüzünü tamamlıyordu. 1,60'lık boyuyla hayli kısa olmasına karşın, kasları gelişmiş vücudunda bir gram bile fazla yağ yoktu.

Bir an önce sigara içmeye can atan adam, yakılmadan dudaklarının arasına kıstırılmış Brezilya malı bir Galaxy Light ve omzunda sırt çantasıyla havalimanı koridorundaki yolcu kuyruğuna girdi. Sağ elinde, izin verildiği anda sigarasını yakacağı çakmak vardı; ne var ki bu izin kısa zamanda çıkacak gibi görünmüyordu. Hiç Macarca bilmeyen biri bile *Tilos adohanyzas* sözcüklerinin anlamını çıkarabilirdi; zira üzerine kırmızı çizgi çekilmiş sigara simgesinin yanındaki bu ibare dört bir yanı sarmıştı. Bagaj bandının yanında duran siyahlı adam kaygılı bakışlarla, uluslararası sefer yolcularını büyük salondan ayıran cam bölmenin arkasına bakıyordu. Üzerine beyaz tebeşirle bir kalp çizilmiş olan valizi, aslında el bagajı olarak uçağın içine alınabilecek boydaydı, ama valizin sahibi elinde herhangi bir şey taşımaktan nefret ederdi.

Siyahlı adam gümrükten çıkıp cam bölmenin öteki tarafına geçtikten sonra, geldiği uçağın yolcularını ellerinde adları yazılı pankartlarla bekleyen şoförler ve tur rehberlerinin arasında kendi adının yazılı olduğu bir tabela göremeyince iyiden iyiye sinirlendi. Daha da beteri, kendisini bekleyen ne fotoğrafçılar vardı, ne gazeteciler, ne de televizyon kameraları. Kimse yoktu. Adam kaldırıma çıktı, çevresine bakındı ve Budapeşte'nin soğuk rüzgârından korunmak için ceketinin yakasını bile kaldırmadan sigarasını yakıp bir nefeste yarısını götürdü. Fransız Havayolları'nın öteki yolcuları otobüsler, taksiler, özel arabalarla kendi yollarına gittiler, kaldırım boşaldı. Adamın hayal kırıklığı öfkeye dönüştü. Bir sigara daha yaktı, cep telefonuyla uluslararası bir numarayı arayıp hafif genizden gelen bir sesle Portekizce konuşarak, "Budapeşte'de beni karşılayan kimse yok! Evet! Tastamam öyle dedim!" diye şikâyet etti. Her sözcüğü telefonun öbür ucundaki kişinin kafasına çakarak, söylediklerini bir daha yineledi: "Evet öyle – *Budapeşte'de beni karşılayan kimse yok!* Kimse yok dedim. *Hiç kimse!*"

Hoşça kal bile demeden telefonu kapadı, sigarasını söndürdü, tedirginlik içinde kaldırımda gidip gelerek üçüncü sigarayı yakmaya hazırlandı. Uçaktan indikten on beş dakika sonra, bildik bir ses duydu. Sese doğru döndü, gözleri parladı. Ağzı kulaklarına

vardı. Bu sevincin nedeni birkaç metre ilerdeydi: bir gazeteci, fotoğrafçı, kameraman ve paparazzi kalabalığı, adını söyleyerek, ellerinde mikrofonlar ve teyplerle ona doğru koşuyordu. Arkalarında daha da büyük bir kalabalık vardı – hayranları.

"Mister Colê-rô! Mister Paulo Colê-rô!"

Macarlar, Uluslararası Kitap Fuarı'nın onur konuğu olarak Budapeşte'ye gelmiş olan siyahlı adamın, yani Brezilyalı yazar Paulo Coelho'nun soyadını böyle telaffuz ediyorlar. Fuar daveti, (fuarda standı bile olmadığı için) Brezilya tarafından değil, 2005 fuarının konuk ülkesi Rusya tarafından yapılmıştı. Coelho, 143 milyonluk nüfusuyla dünyanın en kalabalık ülkelerinden biri olan Rusya'da en çok okunan yazardır. Gazetecilerin yanı sıra ve onların gazabını üzerlerine çekerek, ellerinde yazarın en yeni başarısı *Zâhir*'in, baş sayfası imza almak için açık duran birer kopyasıyla yerdeki kamera kablolarına dolaşa takıla hayranlar ordusu geliyordu. Flaşların ışıltısı ve reflektörlerin mavimsi pırıltısı, yazarın kısa saçlı başına tuhaf bir ışık düşürerek, ona 1970'lerin diskolarındaki yanardöner ışıklı dans pistindeymiş gibi bir hava veriyordu. Onca kalabalığa ve itiş kakışa rağmen Coelho'nun yüzünden meleklere özgü bir gülümseme eksik olmuyordu; İngilizce, Fransızca ve Macarca soru yağmurunun içinde boğulacak gibi olduğu halde, eşsiz bir hazzın, dünya çapındaki şöhretin keyfini çıkarıyordu. Tam havasındaydı. Parıldayan gözleri ve olabilecek en içten gülümseyişiyle Mister Colê-rô, kitapları 160 ülkede 66 dile ve lehçeye çevrilmiş olan, Brezilya Edebiyat Akademisi'nin üyesi ve süperstar Paulo Coelho olmuştu yeniden. Coelho, okurlarının kendisini bir popstar gibi karşılamasına alışıktı. Gazetecilere, Macaristan'a sadece bir kez, o da yirmi yılı aşkın bir zaman önce geldiğini söyledi. Ülkenin eski Sovyetler Birliği'nin bir parçası olduğu döneme gönderme yaparak, kışkırtıcı bir tavırla, "On beş yıllık kapitalist turizmin, Budapeşte'ye Rusların yarım yüzyılda verdiğinden daha çok zarar vermiş olmasından korkuyorum," dedi.

Yazar tanınmış biri olmanın hazzını, aynı gün bir kez daha tatmıştı. Lyon Havalimanı'nda uçağı beklerken, Brezilyalı bir memleketlisi yanına gelip kitaplarını okuduğunu ve hayran olduğunu söyledi. Uçağa gitmek üzere otobüse binme çağrısı yapılınca da ikisi birlikte çıkış kapısına yürüdüler, diğer Brezilyalı biniş kartını bulamadı. Adam eşyalarını karıştırıp kartı ararken, öteki yolcular sabırsızlanmasınlar, diye Fransız Havayolları görevlisi onu kenara aldı, kuyruktakiler de yürümeye başladı.

Paulo Coelho, nezaket gereği memleketlisinin yanında duruyordu. Ama adam, "Sizin beklemenize gerek yok, ben kartı şimdi bulurum," deyince o da otobüse bindi.

Bütün yolcular otobüse yerleşmişti. Fransız Havayolları görevlisi de artık kapıyı kapatacağını söyleyerek, "Özür dilerim, ama biniş kartınız olmadan uçağa binemezsiniz," dedi.

Brezilyalı, tatil planının suya düşmek üzere olduğunu anladı, ama kolay kolay da pes etmeyecekti. "Ama biniş kartım olduğuna eminim," dedi. "Daha birkaç dakika önce onu yanımdaki yazar Paulo Coelho'ya gösterdim; çünkü yerlerimizin yan yana olup olmadığını merak ediyordum."

Fransız görevli adama baktı. "Paulo Coelho mu? Yani o adam Paulo Coelho mu?" diye sordu. Brezilyalıdan "evet" cevabını alınca, sorunun çözülmesini bekleyen yolcuların otobüsüne koştu, "Monsieur Paulo Coelho!" diye seslendi. Yazar ayağa kalkıp Brezilyalının biniş kartını gördüğünü doğrulayınca, bir anda tepeden tırnağa saygı ve nezaket kesilen görevli, beklettiği için özür dileyerek adamın otobüse binmesine izin verdi.

İnce, uzun bir genç adam artık fotoğraf çekimine de, sorulara da son verildiğini açıkladığı sırada Budapeşte'ye çoktan gece karanlığı çökmüştü. Gazeteciler de, hayranlar da genç adamın söylediklerini protesto ederken, Paulo Coelho, büyüklüğünden ve yaşından dolayı bir zamanlar Macaristan'ın komünist liderlerini taşımış olabileceği izlenimini veren bir Mercedes'in arka koltuğuna oturdu. Arabada, üç günlük gezi sırasında ona eşlik edecek üç kişi daha vardı: aynı zamanda koruma görevi de yapan şoför, Pal Szabados adında çok uzun boylu, saçları çok kısa tıraşlı genç bir adam, bir de Coelho'yu gazetecilerin elinden kurtaran ve ona rehberlik edecek olan Gergely Huszti. Her iki adamı da yazarın Macaristan'daki yayıncısı Athenäum görevlendirmişti.

Araba hareket eder etmez, daha Gergely'nin kendini tanıtmasına fırsat kalmadan, Paulo bir dakika ses çıkarmamalarını söyledi ve tıpkı uçakta yaptığı gibi gözlerini boşluğa dikti, ortaparmağıyla işaret parmağını kaldırıp birkaç saniye dua etti. Kendine özgü bu töreni günde en az üç kez yineler –sabah kalkınca, akşamüstü saat altıda ve gece yarısı– bir de ister uzun mesafeli uçuş olsun, ister taksiyle yakın bir yere gitmek olsun, her seferinde uçak havalanır ve inerken, otomobil hareket ederken aynı şeyi yapardı.

Otele giderlerken Gergely planlanmış programı okudu: kitap fuarında bir panel, ardından imza günü; Vali Gabor Demszky'yle

birlikte Budapeşte metrosu gezisi; çeşitli televizyon programları ve büyük gazetelerle yapılacak beş ayrı röportaj; bir basın toplantısı; okurlarından biri olan (ve o sırada Kâinat Güzeli yarışması için Macaristan'da bulunan) Peru Güzeli'yle fotoğraf çekimi; iki akşam yemeği; açık hava diskosundaki bir şov programının izlenmesi...

Coelho, İngilizce konuşarak Gergely'nin sözünü kesti. "Lütfen, burada bırakalım. Metro gezisini, şovu ve Peru Güzeli'ni listeden çıkarabilirsiniz. Zaten bunlar programda yoktu."

Rehber ısrara başladı: "Bence en azından metro gezisine dokunmayalım, çünkü bu metro dünyanın en eski üçüncü metrosudur... Ayrıca valinin karısı da hayranlarınızdan biri, bütün kitaplarınızı okumuş."

"Unut gitsin. Kadına özel olarak bir kitap imzalarım, ama metroya gitmeyeceğim."

Metro, disko ve Peru Güzeli silinince, yazar listeyi onayladı; çok yorucu bir hafta geçirmiş olmasına karşın en ufak bir yorgunluk belirtisi göstermiyordu. *Zâhir* yayımlanınca, Şili gazetesi *El Mercurio*'ya, Fransız dergisi *Paris Match*'a, Hollanda gazetesi *De Telegraaf*'a, Maison Cartier'nin dergisine, Polonya gazetesi *Fakt*'a ve Norveç'te yayımlanan kadın dergisi *Kvinner og Klær*'e röportajlar vermişti. Suudi Arabistan kraliyet ailesinin yaverlerinden olan bir arkadaşının ricası üzerine de, İngiltere'de yayımlanan ekonomi dergisi *Think*'in muhabirleri Nigel Dudley ve Sarah MacInnes'le uzun bir söyleşi yapmıştı.

Havalimanından hareket ettikten yarım saat sonra, Mercedes, Tuna kıyısındaki, Orta Avrupa'nın en eski spa otellerinden biri olan, dört yıldızlı, görkemli Gellert'in önünde durdu. Paulo, kayıt işlemlerini yapmadan önce, Barcelona'dan az önce gelmiş ve lobide kendisini beklemekte olan siyah saçlı, güzel bir kadınla kucaklaştı. Kadın mavi gözlü, tombul bir çocuğun elini tutuyordu. Kadının adı Mônica Antunes'ti, çocuk da oğluydu. Mônica her ne kadar Paulo Coelho'nun edebî temsilciliğini yapıyorsa da, çoğu kişinin düştüğü yanlışa düşerek onu sadece bu göreviyle tanımlamamak gerekir; çünkü 1980'lerin sonundan bu yana üstlendiği işlerin ancak çok ufak bir bölümü bu temsilciliktir.

Edebiyatın jet sosyetesinden bazı kişiler, onun güzel yüzünün, yumuşak sesinin ve utangaç gülümseyişinin arkasında yırtıcı bir bekçi köpeği olduğunu söylerler; çünkü Mônica, yazarının çıkarlarına zarar verebilecek kimseye aman vermemesiyle nam ve korku salmıştır. Pek çok yayıncı, yaşadığı ve yegâne müşterisinin pro-

fesyonel yaşamıyla ilgili her şeyi kontrol ettiği kente gönderme yaparak, ondan –tabii arkasından– "Barcelona Cadısı" diye söz eder. Mônica, yazar ile yayın dünyası arasındaki tek bağdır. Yazarın edebî çalışmalarıyla ilgili akla gelebilecek her şey, kitapların koruyucu azizi olan Aziz George'a atfen Katalanca Sant Jordi Asociados adındaki ajansın yedinci kattaki, modern ofisinden geçmek zorundadır. Ajansı atlayarak doğrudan Paulo Coelho'ya ulaşmaya çalışan yayıncılar, Mônica'nın varlığını kesinlikle reddettiği kara listesine girerler. Avrupa'nın ve Güney Amerika'nın ileri gelen yayıncıları, Mônica'nın vereceği cezanın, geç olsa da, kaçınılmaz olduğuna tanıklık edebilirler.

Perulu dadı, otelin lobisinde oğlana göz kulak olurken, Mônica, yazarla köşedeki bir masaya oturdu, San Jordi'nin hazırladığı bilgisayar çıktılarıyla dolu evrak çantasını açtı. Haberler harikaydı: *Zâhir*, üç haftada Macaristan'da 106 000 adet satmıştı. Aynı sürede İtalya'daki satış rakamı 420 000'i bulmuştu. Kitap, İtalya'nın çoksatarlar listesinde, kısa süre önce ölen Papa II. Johannes Paulus'un anılarını geride bırakmıştı. Ne var ki, yazar pek hoşnut görünmüyordu.

"Bunlar çok güzel, Mônica ama ben *Zâhir*'in bir önceki kitabımın aynı süredeki satış rakamlarına göre ne yaptığını bilmek istiyorum."

Mônica başka bir belge çıkardı. "*On Bir Dakika*, İtalya'da aynı sürede 328 000 adet sattı. Yani *Zâhir* nerdeyse yüzde 30 daha fazla satıyor. *Şimdi* memnun oldun mu?"

"Evet, tabii. Peki, Almanya'dan ne haber?"

"*Zâhir*, *Der Spiegel*'in çoksatarlar listesinde *Da Vinci Şifresi*'nden sonra ikinci sırada."

Yazar, Macaristan, İtalya ve Almanya'nın yanı sıra, Rusya'daki satışları, İran'daki yayıncısı Araş Hecazi'nin sansür sorununu çözümleyip çözümlemediğini ve Mısır'daki korsan baskılarla ilgili ne yapıldığını da sordu. Mônica'nın verdiği rakamlara göre, yazar kitabın basıldığı her ülkede kendi rekorlarını kırıyordu. *Zâhir*, Fransa'da yayımlandıktan bir hafta sonra, en çok değer verilen haftalık *L'Express* dergisi dahil bütün listelerde birinci sıradaydı. Rusya'da satışlar 530 000'i geçmiş, Portekiz'de 130 000'i bulmuştu (*On Bir Dakika* ise Portekiz'de yayımlandıktan altı ay sonra ancak 80 000 satmıştı). *Zâhir*, Brezilya'da bir aydan kısa zamanda (*On Bir Dakika*'nın aynı süredeki satışını yüzde 60 geçerek) 160 000'lik satış rakamına ulaşmıştı. Coelho'nun Macaristan'da bulunduğu günlerde, *Zâhir*'in İspanyolca çevirisinden 500 000 adet –bölgedeki

anadili İspanyolca olan topluluklara ulaşmak amacıyla– Amerika'nın güney eyaletlerinde ve on sekiz Latin Amerika ülkesinde dağıtılıyordu. En şaşırtıcı haber de en sondaydı: Bir önceki gün, Buenos Aires'te silahlı bir çete bir kamyonun önünü keserek değerli yükünün hepsini –yani matbaadan alınıp kitabevlerine taşınmakta olan 2 000 adet *Zâhir*'i– çalmıştı. Birkaç gün sonra, İspanya'daki bir edebiyat eleştirmeni *Diario de Navarra*'da yazdığı yazıda, hırsızlık olayını yazarın satışı artırmak için kurguladığı bir reklam olarak yorumlayacaktı.

Bütün bu gerilim ve heyecan, iki yılda bir, Paulo Coelho'nun yeni bir kitap yayımladığı her sefer yinelenir. O dönemlerde, Coelho, acemi bir yazar kadar güvensizlik duyar. Bu hep böyle olmuştur. İlk kitabı *Hac*'ı yazdığı zaman, sevgilisi olan artist Christina Oiticica'yla birlikte Rio'da tiyatroların ve sinemaların önünde el ilanları dağıtmış, kitabevlerini dolaşarak kaç kitap sattıklarını araştırmıştı. Aradan yirmi yıl geçtikten sonra Coelho'nun yöntemleri ve stratejileri değişmiş olabilir, ama kendisi değişmedi; ister Tierra del Fuego'da ya da Grönland'da, ister Alaska'da ya da Avustralya'da olsun, yayın, dağıtım, medyanın ilgisi ve kitaplarının nerelerde çoksatar olduğu hakkında dakikası dakikasına bilgi almak için cep telefonunu elinden düşürmez, dizüstü bilgisayarını yanından eksik etmez.

Lea geldiği sırada, Coelho ne otelin kayıt formunu doldurmuştu, ne de odasına çıkmıştı. İsviçre İçişleri Bakanı'nın karısı olan, ellili yaşlarındaki bu çok hoş kadın, ilk kez Davos'taki Dünya Ekonomik Forumu'nda tanıştığı Coelho'nun bütün kitaplarına hayran olan bir okurudur. Lea, Coelho'nun Budapeşte'ye geleceğini öğrenince, sırf idolü olan yazarla birkaç saat geçirebilmek için Cenevre'den trene bindi, İsviçre'yi, Avusturya'yı ve Macaristan'ın yarısını kat eden 4 000 kilometrelik bir yolculuk yaptı. Coelho, Hotel Gellert'te kendisine ayrılmış olan süite nihayet çıktığında saat akşamın sekizini bulmuştu.

Coelho'nun mütevazı bagajı yanında oda saray gibi görünüyordu. Valizin içindekiler hiçbir zaman değişmezdi: dört siyah tişört, renkli ipekliden dört tane *boxer* külot, beş çift çorap, bir siyah Levi's, bir bermuda kot ve bir paket Galaxy sigarası (sigara stoku Rio'daki ofisi ya da Brezilya'dan gelen düşünceli ziyaretçiler tarafından sürekli yedeklenirdi). Resmî etkinlikler için, yine hepsi siyah olmak üzere, Fransa'dan gelirken giydiği ceket, yakalı bir gömlek, bir kravat ve "sosyetik ayakkabıları" –yani bir çift kov-

Mônica Antunes, Dubaili dostlar ve Paulo ile birlikte (üstte). Monica, Sant Jordi Ajans'daki ofisinde. Paulo Coelho'nun eserlerinin eşsiz koruyucusu Monica, yazar adına dünya çapında yüzlerce kitap sözleşmesi yapmaktadır (altta).

boy çizmesi– bagaja eklenirdi. Onu ilk kez görenlerin ilk izlenimlerinin aksine, renk seçiminin uğurla, mistisizmle, maneviyatla ilgisi yoktur. Yılın üçte ikisini evinden uzakta geçiren biri olarak, çoğunlukla çoraplarını, gömleklerini ve külotlarını kendisi yıkasa da, siyah giysilerin otel çamaşırhanelerinin etkilerine karşı en dayanıklı giyecekler olduğunu öğrenmiştir. Valizinin bir köşesinde, diş fırçasıyla macununu, tıraş makinesini, diş ipini, kolonyasını, tıraş köpüğünü ve arada bir parmaklarının arasında ve dirseklerinde nükseden sedef hastalığına karşı kullandığı Psorex merhemini koyduğu bir tuvalet çantası vardır. Valizin bir başka köşesinde, çoraplara ve külotlara sarılıp sarmalanmış olarak, Brezilya'nın Minas Gerais bölgesinde yaşamış kutsal kadın Nhá Chica'nın ufak bir ikonası ile Lourdes'dan gelme küçük bir şişe kutsal su durur.

Coelho, yarım saat sonra, tıraşını olmuş, lavanta kolonyasını sürmüş ve deliksiz uyuduğu bir gecenin sabahındaymış gibi dinç görünümüyle lobiye indi. Omzuna attığı paltosunun kenarından, sol kolundaki, kanatlarını açmış minicik mavi kelebek dövmesi görünüyordu. Günün son randevusu, bir sanatçının, Tuna'nın sağ yakasındaki Buda Tepelerinde, o akşam incecikten bir çisentinin yağdığı eski başkentin harikulade manzarasına bakan evindeki akşam yemeğiydi.

Mumlarla aydınlatılmış salonda, aralarında ressamların, yazarların, diplomatların olduğu, çoğunluğu otuzlu yaşlarında yaklaşık elli kişi onu bekliyordu. Tabii her zaman olduğu gibi pek çok kadın vardı. Herkes divanlara ya da yere oturmuş konuşuyor, daha doğrusu hoparlörlerden patlayan *heavy rock* gümbürtüsünde sesini duyurmaya çalışıyordu. Bir grup, aralıksız konuşan yazarın çevresinde halka olmuştu. Bu kişiler çok geçmeden, yazarın alışkanlık haline gelmiş iki tuhaf hareketinin farkına vardılar: Yazar sık sık, gözlerinin önündeki görünmeyen bir sineği kovalar gibi sağ elini sallıyordu. Birkaç dakika sonra aynı hareketi yineliyor, ancak bu sefer görünmeyen sinek sağ kulağının dibinde vızıldıyormuş gibi görünüyordu. Yemeğe oturulunca, Coelho akıcı bir İngilizceyle, kendisine gösterilen nezaket ve konukseverlik için herkese teşekkür etti; sonra sıradan bir dana yahnisini gulaş denilen o unutulmaz lezzete dönüştürebilen Macar aşçıları övdü. Gece ikide kahve ve birkaç kadeh Tokaji şarabı içildikten sonra herkes gitti.

Ertesi sabah ona çeyrek kala, basın toplantısına çağrılan gazetecilerin ilk grubu Hotel Gellert'in kumaş kaplı otuz sandalyelik küçük toplantı salonunda çoktan yerlerini almışlardı. Saat tam

onda gelenler ayakta kalacaklardı. Gazetecilerin ilgi odağı olan kişi, 8.30'da uyandı. Yağmur yağmasaydı, her günkü gibi bir saatlik sabah yürüyüşünü yapacaktı. Oda servisinden hoşlanmadığı için ("Sadece hastalar yatak odasında yemek yer"), otelin kahve barında kahvaltı etti, duş yapmak için odasına çıktı, sonra da gazeteleri okumaya ve internette sörf yapmaya başladı. Genellikle bir Rio gazetesi, bir São Paulo gazetesi, bir de *International Herald Tribune*'un Paris baskısını okur. Daha sonra, günlük okuma programının geri kalan bölümünü, yazardan ve kitaplarından söz eden kupürlerle senaryo özetleri oluşturur.

Yazar saat tam onda, reflektörlerin aydınlattığı, gazetecilerle dolu salona girip üzerinde bir şişe madensuyu, bir bardak, bir kül tablası ve bir gül vazosu duran ufak masanın başına oturdu. Rehberi Gergely mikrofonu aldı, yazarın ülkeyi ne amaçla ziyaret ettiğini açıkladı ve temsilcisi Mônica Antunes'in de ön sırada oturduğunu belirtti. Mônica utangaç bir tavırla ayağa kalkarak alkışlara teşekkür etti.

Coelho, Gergely'nin her cümleyi Macarcaya çevirdiği süre dahil olmak üzere kırk dakika İngilizce konuştu. Budapeşte'ye ilk kez 1982'de geldiğini söyledi, biraz özel yaşamından ve yazarlık kariyerinden söz etti. Örneğin, *Hac*'ın başarısı üzerine Santiago de Compostela'ya gelen hacı sayısının yılda 400'den günde 400'e çıktığını anlattı. Galiçya özerk bölgesi hükümeti, bu gelişme için duydukları şükran ve saygıyı belirtmek üzere kentin bir sokağına "Rua Paulo Coelho" adını vermişti. Basın toplantısının soru cevap bölümüne sıra gelince, oradaki gazetecilerin yazarın hayranları olduğu anlaşıldı. Kimileri belirli bir kitaptan "en sevdiğim yapıt" diye söz ediyordu. Toplantı hiçbir uygunsuz ya da düşmanca soru sorulmadan devam etti; o dostluk havası, basın toplantısını adeta fan kulübün Budapeşte şubesinde yapılan bir toplantıya çevirdi. Gergely toplantının sona erdiğini bildirince, gazeteciler yazarı alkışlarıyla ödüllendirdiler. Masanın önünde küçük bir kuyruk oluştu ve yalnızca Macar gazetecilerin katıldığı, program dışı bir imza günü başladı. O zaman, hemen hepsinin çantalarında Coelho'nun kitaplarını getirmiş oldukları ortaya çıktı.

Çok nadir öğle yemeği yiyen yazar, otelin lokantasında bir şeyler atıştırdı – kaz ciğerli kızarmış ekmek, bir bardak portakal suyu, bir fincan espresso. İkinci randevusundan önceki yarım saatlik boş zamanı *Le Monde* ve *El País*'deki uluslararası haberlere göz atarak değerlendirdi. Dünyada olup bitenlerle her zaman yakından ilgi-

lenir, manşetlerde yer alan bütün savaşlar, bütün krizler hakkında kapsamlı bilgisi vardır. Lübnan'daki kriz ya da Bolivya'da petrol ve doğalgazın ulusallaştırılması gibi çok çeşitli konularda kendine güvenerek (ama zorbaca ya da tepeden bakan bir tavırla değil) konuştuğu sık sık görülür. Kolombiya'daki Marksist gerillaların siyasi mahkûmları takas etmek için aldıkları rehineler olayında, Coelho gerillaları açıkça destekledi. 2003'te Amerika'nın Irak'a her an saldırması beklenirken, Amerika başkanını kınayan "Teşekkürler, Başkan Bush" başlıklı açık mektubu 400 milyon kişi tarafından okundu ve büyük tartışmalara yol açtı.

Coelho gazeteleri okuduktan sonra çalışmaya başladı. Pazar akşamları en çok reyting alan RTL Club *Fokusz2* programının sunucu Marsi Aniko'yla yapacağı röportaja sıra gelmişti. *Fokusz2*'nin en alışılmadık özelliği, Marsi Aniko'nun her programın sonunda konuğuna kendi pişirdiği bir Macar yemeğini ikram etmesidir. Otelde televizyon stüdyosuna dönüştürülen küçük bir odada yüz yüze yapılan röportajda yine beklenmedik bir şey olmadı; sadece Coelho, partnerinin içine girerek seks yapmaktan şakacı bir tavırla söz etmeye karar verince kadıncağız kıpkırmızı kesildi. Röportajın sonunda Coelho'nun iki yanağı öpüldü, kendisine bir tepsi –Aniko'nun kendi elleriyle yaptığına yemin ettiği, gelincik çiçekleriyle doldurulmuş geleneksel bir Macar tartı olan– *almásrétes* ile bir şişe çok sert yerli konyak Pálinka ikram edildi. Birkaç dakika içinde stüdyo, Macar MTV'sinden András Simon'la yapılacak daha neşeli, daha renkli röportaj için hazırlandı. Bir saat sonra röportajın kaydı sona erince, gazeteci, yazara imzalaması için yedi kitap uzattı.

Her birinden sonra –yazarın bir espressoyla bir sigara içmesine ancak yeten– birkaç dakika ara verilerek yapılan röportajlar akşamüstüne kadar devam etti. Son gazeteci otelden çıkarken, hava kararmıştı.

Coelho hiç yorgun olmadığını söyledi. "Tam tersine. Bu kadar kısa zamanda o kadar farklı şeylerden konuşmak adrenalini yükseltiyor. Daha yeni yeni ısınıyorum..."

İster profesyonellikten, ister caka merakından ya da başka bir enerjiden kaynaklansın, (o tarihte) altmışına merdiven dayamış yazarın gıpta edilecek kadar formda olduğu su götürmez bir gerçek. Bir duş ve bir espresso, akşam 8.30'da neşeyle ellerini ovuşturarak lobiye inmesine yetti. Mônica, (gruba katılmayı becermiş olan) Lea, hiç konuşmayan koruma Szabados ve Gergely, Coelho'yu bekliyorlardı. Gün sona ermeden bir etkinlik daha vardı: Athe-

näum Yayınevi'nin sahibi olan ve Coelho'nun Macaristan gezisini düzenleyen Tamás Kolosi'nin evinde yazarlar, yayıncılar ve gazetecilerin çağrılı olduğu akşam yemeği. Gergely, Coelho'ya bütün günü doldurmuş olan randevulardan yorulup yorulmadığını sorunca, Coelho kahkahayı patlattı.

"Hiç yorulmadım. Bugün sadece aperitifti. Asıl iş yarın başlıyor."

Yayıncıyla yemek yedikten sonra otele dönerlerken, Mônica, Gergely'yle ertesi gün için hazırladıkları programı bu on dakikalık yol süresince yazara anlattı.

"Kitap fuarının açılışı saat ikide. Sabah otelde röportaj randevuların var; o yüzden öğle yemeğine vakit yok, ama fuara giderken bir sandviçle salata yemek için yol üstündeki bir lokantada yer ayırttım."

Coelho'nun aklı başka yerdeydi. "İsrailli yayıncı tepemi attırıyor. *Zâhir* adını sevmediği için değiştirmek istiyormuş. Yarın adamı arayıp buna izin vermeyeceğimi söyle. Ya başlığa dokunmaz ya da kitabı basamaz. *Hac*'daki çoban Santiago'nun adını Jakobi diye değiştirmeleri zaten yeterince rezaletti."

Coelho ünlü olmadan önce de aynı derecede dediğim dedikti. Mônica, ABD'deki yayıncının *Simyacı*'yı *Çoban ve Düşleri* adıyla basmak istediğini, ama yazarın değişiklik önerisini reddettiğini Coelho'ya anımsattı.

Coelho onu dinledikten sonra gülümseyerek konuştu: "O zaman ben tamamen bir hiçtim, onlarsa koca HarperCollins'ti, ama ben dediğimden caymadım ve 'Kesinlikle olmaz,' dedim, bu yüzden bana saygı duydular."

Ertesi sabah hava, yazarı her zamanki bir saatlik sabah yürüyüşü için yüreklendirecek kadar güneşliydi – bu kez Tuna kıyısında yürüdü. Sonra duş aldı, internete şöyle bir göz attı, kahvaltı etti, iki de röportaj verdikten sonra, günün ikinci bölümüne, yani kitap fuarının açılışına hazırdı. Yolda, Mônica'nın yer ayırttığı lokantada mola verdiler; görünüşe bakılırsa, para atıp çalıştırılan eski mi eski müzik kutusunun inanılmaz gürültüsü lokantanın bütün müşterilerini kaçırmıştı.

Coelho müzik kutusuna gitti, sesini kıstı, makineye 200 florin atıp 1950'lerin gözde parçalarından, Elvis'in *Love Me Tender* şarkısını seçti. Rock şarkıcısının melodik tonlarını taklit edip gülümseyerek masaya döndü: "*Love me tender, love me true*... Ben Beatles'a bayılırım, ama bu adam hepsinden büyük, sonsuza dek yaşayacak..."

Can Yayınları
Bu tanıtım kopyası
Can okurları için
özel olarak hazırlandı.
Can Yayınları

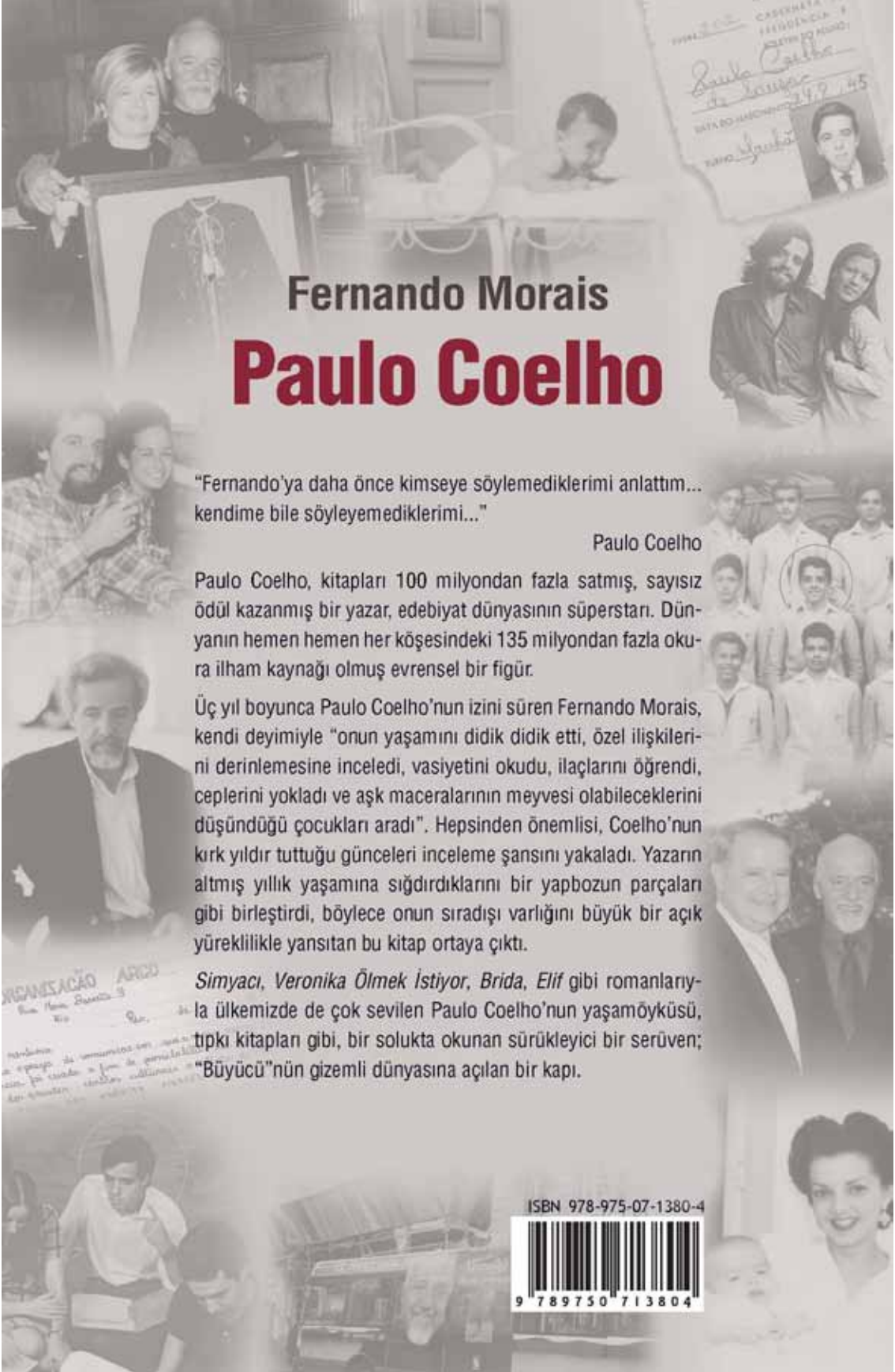

Fernando Morais

Paulo Coelho

"Fernando'ya daha önce kimseye söylemediklerimi anlattım... kendime bile söyleyemediklerimi..."

Paulo Coelho

Paulo Coelho, kitapları 100 milyondan fazla satmış, sayısız ödül kazanmış bir yazar, edebiyat dünyasının süperstarı. Dünyanın hemen hemen her köşesindeki 135 milyondan fazla okura ilham kaynağı olmuş evrensel bir figür.

Üç yıl boyunca Paulo Coelho'nun izini süren Fernando Morais, kendi deyimiyle "onun yaşamını didik didik etti, özel ilişkilerini derinlemesine inceledi, vasiyetini okudu, ilaçlarını öğrendi, ceplerini yokladı ve aşk maceralarının meyvesi olabileceklerini düşündüğü çocukları aradı". Hepsinden önemlisi, Coelho'nun kırk yıldır tuttuğu günceleri inceleme şansını yakaladı. Yazarın altmış yıllık yaşamına sığdırdıklarını bir yapbozun parçaları gibi birleştirdi, böylece onun sıradışı varlığını büyük bir açık yüreklilikle yansıtan bu kitap ortaya çıktı.

Simyacı, *Veronika Ölmek İstiyor*, *Brida*, *Elif* gibi romanlarıyla ülkemizde de çok sevilen Paulo Coelho'nun yaşamöyküsü, tıpkı kitapları gibi, bir solukta okunan sürükleyici bir serüven; "Büyücü"nün gizemli dünyasına açılan bir kapı.

ISBN 978-975-07-1380-4